

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 586-600/2504

พนักงานอัยการฯ นายทองดี อิศกุล โจทก์ นายเกษม รัตนาวดี จำเลย ร.ต.เกษม รัตนาวดี โจทก์ นายทองดี อิศกุล จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 118, ป.อ. มาตรา 172, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 มาตรา 3

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยจ้างโจทก์ทำการก่อสร้างอาคารและจ่ายเงินให้โจทก์นำไปใช้ในการก่อสร้างโดยให้โจทก์ออกเช็คไว้ให้เป็นประกันก่อสร้างโดยเป็นที่เข้าใจกันว่าจะบังคับใช้ให้มีการจ่ายเงินตามเช็คได้ต่อเมื่อได้ติดบัญชีหักทอนกันก่อน แต่ต่อมาโจทก์จำเลยผิดใจกัน จำเลยนำเช็คเข้าบัญชีธนาคาร ๆ ปฏิเสธการจ่ายเงินจำเลยก็ไปแจ้งความตำรวจหาว่าโจทก์ทำผิดอาญาโดยกั๊ยเงินไปแล้วออกเช็คไว้ให้ไม่มีเงินพอจ่าย ทั้งนี้โดยไม่ได้ติดบัญชีกันเลย ดังนี้ จำเลยมีความผิดฐานแจ้งความเท็จ ส่วนโจทก์ไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 ประชุมใหญ่ครั้งที่ 14/2504

คำพิพากษา

คดีทั้ง ๑๕ สำนวนนี้ ศาลอาญารวมพิจารณาพิพากษาโดย เดิมนายเกษมเป็นโจทก์ฟ้องนายทองดี เป็นจำเลยหาว่านายทองดีนำความที่รู้ว่าเป็นเท็จไปแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจว่า นายเกษมยืมเงินนายทองดีไปหลายครั้งโดยออกเช็คไว้ให้เป็นการชำระหนี้เงินยืมรวม ๗ ฉบับ ธนาคารคืนเช็คเพราะนายเกษมไม่มีเงินในธนาคาร ซึ่งความจริงเช็ค ๗ ฉบับนี้เกิดจากนายทองดีจ้างเหมานายเกษมทำการก่อสร้างที่พักตากอากาศของนายทองดีฯ จ่ายเงินค่าก่อสร้างให้โดยให้นายเกษมออกเช็คไว้เป็นประกันการก่อสร้าง ขอให้ลงโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๑๑๘

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗, ๑๗๗, ๑๗๘, ๑๗๙, ๒๖๗. ต่อมานายทองดี เป็นโจทก์ฟ้องนายเกษม ๗ สำนวน หาว่าออกเช็คสำนวนละ ๑ ฉบับโดยมีเงินไม่พอจ่าย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ และนับโทษต่อ ต่อมาพนักงานอัยการได้ฟ้องนายเกษมเป็นจำเลย ๗ สำนวน มีข้อหาและคำขอลงโทษอย่างเดียวกับฟ้องของนายทองดีทั้ง ๗ สำนวน ศาลแขวงพระนครใต้ไต่สวนมูลฟ้องคดีที่นายเกษมและนายทองดีต่างเป็นโจทก์แล้วสั่งรับฟ้องและให้นายทองดีนำคดีไปฟ้องศาลอาญาไปฟ้องศาลอาญา และเห็นว่ากรณี ๒ เรื่องนี้ควรรวมพิจารณาที่ศาลอาญาโดยคู่ความต่างยินยอม จึงส่งสำนวนที่+++กลับเป็นโจทก์มาศาลอาญา ศาลอาญาสั่งให้โอนคดีมารวมพิจารณากันได้ ศาลอาญาพิจารณาเสร็จแล้วฟังว่า นายทองดีจ้างเหมาบริษัทนวิรัตน์ จำกัด ซึ่งนายเกษมเป็นผู้จัดการทำการก่อสร้าง ไม่พอฟังว่านายทองดีจ้างนาย+++เป็นส่วนตัว ฉะนั้น เช็คที่นายเกษมออกให้จึงไม่ใช่เช็คประกันการก่อสร้างนายเกษมซึ่งมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค รวม ๗ กระทั่งให้จำคุก ๑ ปี (ลดแล้ว) และยกฟ้องของนายเกษม นายเกษมอุทธรณ์ทุกสำนวน อัยการอุทธรณ์ขอให้เรียงกระทง และลงโทษให้หนัก นายทองดีอุทธรณ์ว่าไม่ควรลดโทษให้ ๑ ใน ๓ ศาลอุทธรณ์ฟังว่า เช็ค ๗ ฉบับนี้ นายเกษมออกให้เพื่อประกันการทำงานก่อสร้างให้นายทองดีเป็นส่วนตัว นายทองดีหาได้จ้างบริษัทนวิรัตน์จำกัดทำการก่อสร้างไม่ จึงลงโทษนายเกษมไม่ได้ เพราะไม่มีเจตนา

ชำระหนี้ตามเช็คกันการแจ้งความของนายทองดีจึงเป็นความเท็จและมีความผิดตามกฎหมาย
ลักษณะอาญา มาตรา ๑๑๘ และมาตรา ๑๕๘ ซึ่งเป็นบทหนัก แต่นายเกษมโจทก์มิได้ขออ้างมาตรา
๑๕๘ คงอ้างแต่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๓ ซึ่งมีโทษเบากว่า แม้จะอ้างบทผิด ศาล
มีอำนาจลงโทษตามบทที่ถูกต้องได้ แต่ต้องไม่เกินคำขอพิพากษากลับให้จำคุกนายทองดี ๑ ปีตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๓ ซึ่งเป็นบทหนัก ให้ยกฟ้องของนายทองดีและอัยการ นาย
ทองดีและอัยการฎีกา ศาลฎีกาคงฟังว่านายเกษมออกเช็คให้เพื่อประกันงานก่อสร้างให้นายทองดี
โดยคู่กรณีเข้าใจกันดีว่าจะบังคับการจ่ายเงินตามเช็คได้ต่อเมื่อมีการคิดบัญชีกันแล้วระหว่าง
จำนวนเงินในเช็คกับค่าของงานที่ทำเสร็จ ฉะนั้น การที่นายทองดีไปจัดการบังคับให้มีการจ่ายเงิน
ตามเช็คโดยไม่คิดบัญชีหักทอนกันก่อน จึงเป็นการว่ากล่าวเอากับเช็คโดยยังไม่มีอำนาจทำได้
การกระทำของนายเกษมจึงไม่มีความผิดตามฟ้องของนายทองดีและอัยการ ส่วนฟ้องของนาย
เกษมนั้น เมื่อฟังข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว โดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า นายทองดีมีความผิดฐาน
แจ้งความเท็จตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา ๑๑๘ นอกนั้นยืน

องค์คณะ

สอาด นาวิเจริญ · สุทธิวาทนฤพุดิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/586-600/2504>